

Rovviltneimnda i region 1

Vestland, Rogaland og Agder

Rovviltneimnda region 1

Dykkar ref:

Vår ref.:
2025/15507

Arkivnr.:

Dato:
06.10.2025

Møteinnkalling rovviltneimnda region 1 måndag 27.10.2025

Sak 11/2025: Jakt på gaupe i region 1 i 2026. Vurdering av kvotefri jakt.

Politiske føringar og lovverk

Desse dokumenta er lagt til grunn for saksframlegget:

- St.meld.nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst.S.nr 174 (2003-2004)
- Lov av 19.06.2009 nr 100. Lov om forvaltning av naturens mangfold
- Forskrift av 19.03.2005 Om forvaltning av rovvilt
- Forvaltningsplan for rovvilt i Region 1, revidert i 2019
- Data frå overvakingsprogram for rovvilt, Rovdata 2025
- Rovviltforliket i Stortinget, Dokument 8:163 S(2010-2011) av 16.06.2011

Saksopplysningar

Faggrunnlaget er noko usikkert sidan familiegrupper av gaupe blir registrert/talt opp i perioden 1. oktober til 28 (29) februar. Registreringane er avhengig av gode sportilhøve og for region 1 er det sjeldan stabile tilhøve før nyår. Bestandstala for heile landet kan difor endre seg frå i dag og til gaupejakta startar 1. februar 2026.

Tal frå Rovdata viser at gaupebestanden er høgare enn dei siste åra og er godt over det nasjonale bestandsmålet på 65 familiegrupper. Rovdata rekna med det ville vere 91

Postadresse:
Rovviltneimnda i region 1
c/o Statsforvaltaren i Vestland
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Leiar for rovviltneimnda:
Noralv Distad
Vinjavegen 1, 5745 Aurland
Telefon: 91374976

Sakshandsamar:
Hermund Mjelstad
Telefon 57643124

Noralv.Distad@vlfk.no
<http://www.statsforvaltaren.no/vl>

fmsfhm@fylkesmannen.no

Rovviltneimnda region 1
<https://prosjekt.fylkesmannen.no/Rovviltneimnda-region-1/>

familiegrupper i landet før kvotejakta starta 1. februar 2025, mot 79 familiegrupper året før og 76 familiegrupper året før det.

Den regionen som har størst innverknad på region 1 er region 2 (Aust-Agder, Telemark, Buskerud og Vestfold) som og har auke i tal familiegrupper, og dei ligg over bestandsmålet for regionen. Tala for heile landet er det høgste talet på familiegrupper sidan 2008/2009.

På Raudlista over trua arter er gaupe plassert i kategorien sterkt trua. Hovudgrunnen var (i 2021, som i 2015) tilbakegang i Sverige som betyr mindre innvandring til Noreg. Etter denne tid har bestanden i Sverige gått opp og ned, og er i år på 234 familiegrupper. Totalt er det i storleik ca. 540 gauper (auke på 75 dyr frå i fjor) i Noreg og ca. 1367 (opp 91 dyr) i Sverige i år. På bakgrunn av den relativt svake bestanden i Noreg blir gaupe framleis vurdert som sterkt trua.

I region 1 er det ikkje fastsett nasjonale mål for gaupe, og nemnda vil difor alltid ha mynde til å vedta gaupejakt. Etter rovviltforskrifta skal gaupejakta vere kvoteavgrensa, men det kan gjerast unntak ved å fastsette kvotefri jakt i visse høve, jf. forvaltningsplanen. Rovviltnemnda har kvart år, unnateke 2023, vedteke kvotefri jakt på gaupe i heile regionen, med hovudgrunn at det nasjonale bestandsmålet ikkje var nådd i 2022/2023. Det skal ikkje vere automatikk i at nemnda vedtek kvotefri gaupejakt kvart år, men det skal gjerast ei vurdering opp mot nasjonale bestandsmål og anna faglege vurderingar frå overvåkingsprogrammet for rovvilt som blir publisert av Rovdata. Jakttida for gaupe er februar og mars.

Vurdering

Sekretariatet vil for 2026 tilrå kvotefri jakt i regionen. Når tal familiegrupper av gaupe aukar i tilgrensande regionar (og i heile landet totalt) vil førekomen av gaupe óg kunne auke i region 1. Skadepotensialet er stort i regionen, og vi er den regionen med flest sau på utmarksbeite. Det er uansett låg terskel for å tildele skadefellingsløyve på gaupe som gjer skade i beitesesongen. Det er i 2024/2025 registrert ei familiegruppe i region 1, i Årdal kommune. Dette er svært uvanleg i Vestland. Familiegruppa nyttar område i Årdal og Luster i gml. Sogn og Fjordane fylke.

Bestanden i regionen er elles liten, og det er i hovudsak streifande hanndyr, med få unnatak, som blir felt. Dersom gaupebestanden går under bestandsmålet for landet, og/eller i våre tilgrensande regionar, vil det vere naturleg at nemnda vurderer kvotejakta på nytt. Slik status er per i dag er dette ikkje tilfelle.

I rovbasen er det registrert 2 gaupeskader i 2025, i Årdal kommune. Det er ikkje søkt om, eller tildelt skadefellingsløyve på gaupe i regionen i år. Av observasjonar er det 16 stk. registrert i Rovbasen, alle frå Årdal og Luster kommune. Alle observasjonar er dokumenterte.

Naturmangfaldlova § 8 viser til at offentlege avgjerder så langt det er rimeleg skal bygge på vitskapleg kunnskap om artane sin bestandssituasjon. Kunnskapen om bestanden av gaupe i Noreg er god, og er etter vårt syn, tilstrekkeleg til å kunne fastslå at kvotefri jakt i region 1 ikkje vil ha avgjerande verknad på det nasjonale bestandsmålet. På grunnlag av den spesielle forvaltningsmessige situasjonen som region 1 har, utan fastsett bestandsmål for gaupe, finn vi at naturmangfaldlova § 9 -12 og § 16 ikkje krev særskilte vurderingar her. Når det nasjonale bestandsmålet er nådd med veldig god margin, er det rimeleg å anta at kvotefri jakt i region 1

ikkje vil ha negative konsekvensar for bestanden. På denne bakgrunn vil derfor sekretariatet rå til kvotefri jakt i 2026.

På kvotejakta blir det felt om lag ein gaupe eller to kvart år, også hogauper, dei aller fleste i den sørlege delen av regionen. Dette er naturleg i og med at dei fleste gaupene vil vandre inn frå tidl. Aust-Agder. Felling av hogauper vil, når det nasjonale bestandsmålet ikkje er nådd, kunne verke direkte inn på det nasjonale bestandsmålet. Siste året det vart felt gaupe i regionen vår var i 2025 i Hægebostad (1), og før det, i 2021 i Hægebostad (1) og i 2021 i Lindesnes (1).

Konsekvensane av kvotefri gaupejakt vil truleg vere at skadeomfanget held seg lågt, som er i tråd med vedteken politikk. Regionen bidreg heller ikkje til å auke eller minske den totale gaupebestanden i landet.

Uansett vedtak så må vedtaket spegle m.a. rovviltforliket, der Miljøverndepartementet i 2011 presiserte følgjande:

«Uttak i prioriterte beiteområder

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at uttak av dyr som gjør skade på beitedyr i prioriterte beiteområder skal gjøres raskt, og at i slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn i dag bidra til å effektivisere slikt uttak. Videre fremgår det at det ikke skal være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområde for tamrein.»

«Arealdifferensiering

Av rovviltforliket i 2011 fremgår det at soneinndelingen må forvaltes tydelig. Det vil si at det skal være forvaltningsmessig ulik praksis i henholdsvis prioriterte rovviltområder og prioriterte beiteområder. Et prioritert beiteområde er de deler av en forvaltningsregion hvor rovviltneemnden ikke ønsker etablering av yngling av rovvilt, og områder hvor beitedyr følgelig skal gis tydelig prioritet fremfor rovvilt. I prioriterte beiteområder skal det praktiseres en lav terskel for tillatelse til uttak av rovvilt for å avverge skade på husdyr og tamrein, jf. også omtale i punktet over om uttak av rovvilt i prioriterte beiteområder.»

Fylka i region 1 praktiserer låg terskel for uttak av skadegjerande individ, i tråd med dei føringane som ligg til grunn her.

Framlegg til vedtak

- 1. Rovviltneemnda opnar for kvotefri jakt på gaupe i heile Region 1 i 2026. Jakttid er 1. februar til 31. mars. For utøving av jakta gjeld reglane i viltlova med tilhøyrande forskrifter.**
- 2. Felling eller forsøk på felling skal så snart som råd meldast til Statsforvaltaren. Felte dyr skal dessutan framsynas til Statens naturoppsyn for prøvetaking m.v. med opplysning om kjønn, alder, tidspunkt for felling og fellingsstad.**
- 3. Fangst av gaupe skal utøvast etisk forsvarleg og i samsvar med reglane for bruk av fangstreiskap. Bruk av fangstreiskap krev godkjenning frå Statsforvaltaren.**

4. Rovviltnemnda kan til ein kvar tid gjere om vedtaket dersom ny informasjon ligg føre.

Vedtak:

Anna:

-Møteplan 2026, forslag: 16.mars, 8. juni, 26. oktober
-Oppsummering beitesesongen 2025

Eventuelt:

Med helsing

Noralv Distad
leiar for rovviltnemnda for region 1
Tlf. 91374976

Kopi til:
Adresseliste